

DEȘERTIFICAREA. CAUZE ȘI SOLUȚII

A trecut vara și parcă nu mai e atât de arzătoare problema deșertificării. Datele de anii trecuți nu s-au modificat sesizabil, iar realitatea din teren are noutăți doar pentru specialiști. Ne-am pricopsit cu 400.000 de hectare de teren arid, care-și adaugă alte câte o mie în fiecare an. Jumătate din această suprafață se află în sudul Olteniei, iar restul în Dobrogea, sudul Moldovei și chiar în Câmpia de Vest.

CAUZELE DEȘERTIFICĂRII

Vorbind despre Convenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Deșertificării (1994, ratificată de România în 1997), dr. Mihail Dumitru, directorul Institutului de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie, a detaliat cauzele acestui proces distructiv:

- Schimbările climatice recente înseamnă temperaturi ridicate și lipsa precipitațiilor sau furtuni și grindină, secetă, praf și conținut ridicat de dioxid de carbon în atmosferă. Iată câțiva dintre factorii meteorologici care pustiesc Grădina Maicii Domnului! Arhanghelii și-au lepădat aripile și săbiile pentru a purta găleți și stropitori, dar se pare că au obosit și ei. În locurile deja pomenite, plantele se ofilesc și pământul crapă;

- Agricultura intensivă sărăcește solul. Moise scria că anul al șaptelea să fie an de odihnă a pământului... Anul al cincizecilea să vă fie an de slobozenie: să nu semănați, nici să secerăți ceea ce va crește de la sine pe pământ, și să nu culegeți poama de pe vițele netăiate (Levitic, XXV, 4 și 11). Dacă nu ne mai putem permite ani sabatici și jubiliari, rotația culturilor, irigațiile și folosirea cu măsură a pesticidelor ar putea suplini vechea lege iudaică. E știut porumbul ar trebui alternat cu soia, că rapița ar trebui cultivată după grâu sau că floarea soarelui poate fi plantată doar o dată la cinci ani pe același teren. Chiar banalele roșii, castraveții, prazul, cartofii și pepenele suprasolicită resursele solului;

- Defrișările reprezintă o problemă și mai gravă.

În anul 1900 aveam 18 milioane de hectare de pădure. În anul 1928, pe la Noptile de Sânziene (M. Sadoveanu), un boier de lângă Vaslui credea că nimeni nu ar putea să cuprindă codrul Borzei între topoare și fierăstraie. În anul 2016, ajunși la capătul unui matematic Război de 100 de ani, cele cinci milioane de hectare rămase ne aduc aminte de avertismentul profetic al pădurarului boieresc: oamenii din vremea nouă au meșteșuguri care altădată nu s-au știut. Și au și nebunie. Iar dreptatea e de partea lui, dacă ne gândim că nu trebuie neaparat să apară dune de nisip pe locul pădurii tăiate, că tot pustiu se cheamă;

- După un deceniu de cercetări aprofundate, omul de știință M. Dumitru descoperă cauza principală a deșertificării țării noastre: „Câtă vreme se fură totul nu se poate face nimic. Aceasta este, de fapt, problema numărul unu a României”.

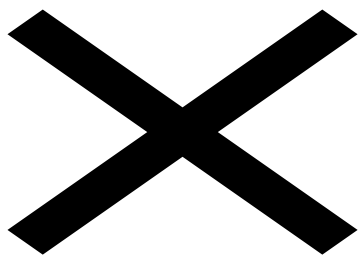

Conform credinței străvechi că pământul trebuie muncit, Românul a călcat pustiul cu piciorul și apoi cu plugul. La Dăbuleni, în așa-zisa Sahară oltenească, Centrul de Cercetare și Dezvoltare pentru Cultura Plantelor pe Nisipuri posedă culturi legumicole, pomi fructiferi și viță de vie. Aici s-a descoperit și că pepenii favorizează aridizarea sau că arahidele, batatul, cartoful dulce și kiwi sunt mai potrivite pentru solurile sărăcite.

Nu știu dacă plantele mediteraneene sunt semne ale deșertificării sau trofee aduse de călători și muncitori, dar ele apar dintr-un capăt într-altul al țării. Dacă-n Timișoara găsești măslini și-n Constanța kiwi, în Mehedinți și Prahova găsești smochini. Recunosc că și eu, nu mai departe de luna trecută, mă plimbam printr-o grădină din Brăila și rupeam câte o smochină umflătică, privind cu părere de rău la suratele ei, sortite să piară sub capriciile vremii și ale modei.

Același M. Dumitru schițează și strategia de luptă cu deșertificarea:

- în plan legislativ: promovarea de acte normative pentru combaterea deșertificării, îmbunătățirea legislației privind managementul apei și completarea legislației privind protecția solului;
- în plan politic și social: declararea regiunilor cu risc ridicat de deșertificare ca zone defavorizate cu facilități fiscale, promovarea proiectelor comune cu țările vecine și întărirea cooperării internaționale pentru combaterea deșertificării;
- în infrastructură: dezvoltarea structurilor administrative, a Oficiilor de studii pedologice și a Unităților de cercetări silvice și dotarea acestora cu echipamente științifice care să permită monitorizarea și combaterea deșertificării;
- în privința resurselor umane, se vor asigura specialiști pentru implementarea măsurilor și acțiunilor specifice, se vor dezvolta parteneriate cu populația și autoritățile locale;
- cercetările științifice presupun elaborarea unor programe și studii complexe privind arealele cu risc ridicat de deșertificare și configurarea unui Sistem informatic geografic de deșertificare;
- în privința dezvoltării rurale, se vor elabora planuri și proiecte care să implementeze acțiunile incluse în Planul Național pentru Combaterea Deșertificării, se vor asigura resursele de apă în aceste zone (reabilitarea sistemelor de irigații, săparea de puțuri noi și chiar finalizarea canalului Siret-Bărăgan) și se vor completa actualele surse de energie cu unele alternative.

Arătând câte ne lipsesc, știința nu e doar seacă, ci și terifiantă. Sper să ne ajute să rămânem pe loc, să nu luăm calea porumbului, care și-a început deja migrația spre nordul Europei!

Nu știu dacă la început a fost deșertul sau articolul despre deșert, dar sunt obișnuit cu ochiurile goale de vegetație și refuz să cred că s-ar putea uni, formând un trup adevărat, o împărăție a nimicului. Îmi place să mă scald în apa sărată a lacurilor din Bărăgan și mi-ar plăcea să văd că-n Dobrogea se întorc cămilele, dar știu că monahii și monahiile se pot nevoi doar în umbră deasă și-n susur de irigații. Așa, Doamne, pleacă ochii spre văpaia care vrea să ne împresoare și fă-ne părtași bugetului ce va să fie!

DACIAN BRADEA
INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ
*Independența
prin Cultură*